

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра загального та германського мовознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Освітня програма «Німецька мова та література»

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до германської філології
Викладач (-і)	Дрогомирецький Петро Петрович
Контактний телефон викладача	0955271464
Е-mail викладача	petro.drohomyretskii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	четвер 13.30
2. Анотація до курсу	
<p>Програма навчальної дисципліни «Вступ до германської філології» охоплює основні відомості про міфологію, побут і звичаї, релігію, суспільний лад древніх германців та вивчення шляху становлення німецької мови від індоєвропейської прамови-основи через протогерманський генотип до старовіснїонімецького, середньовіснїонімецького і новонімецького періоду та передбачає опрацювання морфології, фонетики, синтаксису та словотвору готської мови в контексті засвоєння принципів історико-порівняльного та структурного мовознавства для реконструкції древніх мов та розуміння історичної граматики германських мов. В межах курсу відбувається ознайомлення студентів з характерними рисами германських мов у складі індоєвропейської мовної сім'ї, з основними етапами розвитку германських мов і культур, з загальними (спільноіндоєвропейськими, спільногерманськими) та специфічними (індивідуальними) рисами кожної з германських мов.</p> <p>Зміст дисципліни охоплює розгляд: 1) місця германістики в системі філологічних дисциплін; 2) предмета дослідження; 3) типологічної та генеалогічної класифікації германських мов 4) лінгвістичних процесів в розвитку германських мов; 5) напрямів та шкіл германістики.</p> <p>Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування мовознавчої наукової літератури.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу «Вступ до германської філології» є представлення германських мов як системи наукового знання про мову в складі філології, розгляд методології мовознавства як гуманітарної науки, ознайомлення студентів із основними проблемами германістики, формування цілісних уявлень про германські мови, їхнє місце у світі.</p> <p>Завданнями курсу «Вступ до германської філології» є розкрити предмет, завдання та значення германського мовознавства, його місце в системі наук; ознайомити із історію виникнення перших німецьких держав та класифікацією древніх і сучасних германських мов, соціальною зумовленістю їх історичного розвитку та ареалом поширення; пояснити особливості еволюційних процесів у фонетичній системі, граматичних структурах і словниковому складі германського мовного ареалу; висвітлити основні елементи давньогерманської міфології; окреслити методи дослідження германських мов.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні засвоїти основні відомості про історію давніх германців; найважливіші положення порівняльно-історичного методу; особливості розвитку фонетичної системи, граматичних категорій і словникового складу германських мов; систему голосних, приголосних, дифтонгів та граматичних форм і категорій частин мови готської мови; причини, закономірності та наслідки мовних змін; основні відомості з історії англійської та німецької мов, а також обумовлені взаємодією внутрішніх та зовнішніх чинників закономірності їх розвитку; історію лінгвістичних учень в галузі германістики.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	

4.1. Загальні компетентності

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з іноземної мови, мовознавства, літературознавства, перекладу.
- Здатність проведення досліджень на належному рівні.

4.2. Фахові компетентності

- Усвідомлення структури філологічної науки, її теоретичних основ.
- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, теорію та історію, функції, рівні.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- Здатність використовувати в професійній діяльності концептуальні наукові та практичні знання традиційних і новітніх теорій, принципів, напрямків, методів і технологій.
- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- Знання мовознавчих термінів та сучасної проблематики лінгвістики.
- Вміння аналізувати історичні закономірності розвитку германських мов.
- Здатність самостійно набувати та удосконалювати необхідні знання та вміння шляхом опрацювання лекційного матеріалу та теоретичної літератури з тем курсу.
- Здатність використовувати на практиці набуті знання при написанні курсових та дипломних робіт, проведенні науково-дослідної роботи, аналізувати на належному науковому рівні мовний матеріал.

4.3. Результати навчання

- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- Знати й розуміти систему мови, історію німецької мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- Здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- Використовувати методи історично-порівняльного мовознавства та реконструювати лексичні, фонетичні та морфологічні праформи.
- Здійснювати фонетичний, морфологічний та синтаксичний аналіз готських текстів.
- Пояснювати зв'язок історії мови та історії народу.
- Пояснювати спадкоємність мовних змін, обумовлених дією внутрішніх і зовнішніх чинників мовного розвитку.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
-------------	--------------------------

лекції		20			
семінарські заняття / практичні / лабораторні		10			
самостійна робота		60			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
2	035 Філологія	1	В		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літе- рату- ра	Завдання, год	Вага оцін ки	Термін викона ння
Тема 1. Предмет, зміст германського мовознавства. Германські племена, перші згадки про них. Рунічне письмо. Міфологія давніх германців	Лекція, групова робота, практичне заняття	5, 8, 10	Проблемні завдання: 1. Яке походження рунічного письма?	5	березе нь
Тема 2. Особливості розвитку давньогерманських мов. Фонетичні риси давньогерманських мов. Закон Грімма. Закон Вернера, аблаут, умлаут.	Лекція, практичне заняття	1, 2, 5, 7, 8, 10	Проблемне завдання: 1. Які лінгвістичні основи першого пересуву приголосних ?	5	березе нь
Тема 3. Історія і мова готів, їхня писемність. Переселення готів на південь України та в Європу. Готські королівства. Створення готського алфавіту Вульфілою. Переклад Біблії готською мовою. Правила читання окремих букв та буквосполучень готських текстів.	Лекція, практичне заняття	3, 4, 5, 7, 8, 10	Проблемні завдання: 1. Який вплив мало перебування готів на українську культуру та мову?		
Тема 4. Відмінювання іменників в готській мові. Морфологічні категорії готського іменника. Відмінювання іменників за голосними, приголосними та кореневими основами.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота №1		1. Прочитайте та прокоментуйте текст готською мовою.	5	березе нь
Тема 5. Іменні частини мови в готській мові. Відмінювання прикметників. Особові займенники. Числівники.	Лекція, практичне заняття	3, 4, 5, 7, 8, 10	1. Прочитайте та		

<p>Тема 6. Дієслівна система в готській мові. Сильні та слабкі дієслова в презенсі та претериті. Дієслово-зв'язка «бути» в презенсі та претериті. Аблаутивні ряди сильних дієслів.</p>	<p>заняття, тестова робота №1</p> <p>Лекція, практичне заняття</p>		<p>прокоментуйте текст готською мовою.</p> <p>1. Прочитайте та прокоментуйте текст готською мовою.</p>	<p>10 б.</p>	<p>березень</p>
<p>Тема 7. Вступ до вивчення англійської та німецької мов. Фонетико-граматичні особливості та лексика давньоанглійської мови. Фонетико-граматичні риси давньонімецької мови.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>3, 4, 5, 7, 8, 9, 10</p>	<p>1. Прочитайте та прокоментуйте тексти давньоанглійської і давньонімецькою мовами.</p>	<p>10б.</p>	<p>березень</p>
<p>Тема 8. Вступ до вивчення скандинавських мов. Граматичні особливості давньоскандинавської мови. Коротка характеристика сучасних скандинавських мов: фонетика, граматики, лексика.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>4, 5, 8, 10</p>	<p>1. В чому особливості постартиклів у скандинавських мовах?</p>	<p>5</p>	<p>квітень</p>
<p>Тема 9. Порівняльна типологія сучасних германських мов. Типологія артиклів. Система дієслівних часів. Лексична типологія.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>4, 5, 8, 10</p>	<p>1. В чому особливості системи дієслівних часів у скандинавських мовах?</p>	<p>5</p>	<p>травень</p>
<p>Тема 10. Історія германістики як науки. Початки вивчення германістики в 17-18 стт. Германістика в 19 ст. Видатні германісти 19-20 стт. Розвиток германістики в Україні. Германістика в Прикарпатському університеті.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>4, 5, 8, 10</p>	<p>1. Видатні германісти 19-20 стт. Розвиток германістики в Україні. Германістик</p>		

			а в Прикарпатсь кому університеті.		
--	--	--	---	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Передбачені 2 самостійні роботи (№1 – 10 б.; №2 - 10 б, два письмових підсумкових тестування (10 балів за кожне тестування) (максимум 40 балів).
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 18 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 10 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з коефіцієнтом 2.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань самостійної та контрольної робіт, а також бали підсумкового тестування.

7. Політика курсу

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково

враховується присутність студента на заняттях (зокрема й на лекційних), активність студента під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.

Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).

8. Рекомендована література

1. Дрогомирецький П.П. Вступ до германської філології. Івано-Франківськ: Симфонія-форте, 2010.
2. Дрогомирецький П.П., Гуцуляк О.Б. Основи індоєвропейського мовознавства та компаративістики. Івано-Франківськ: Симфонія-форте, 2012.
3. Гухман М.М. Готский язык. Москва: Наука, 1958.
4. Жлуктенко Ю.О. Вступ до германського мовознавства. Київ: вища школа, 1986.
5. Задорожний Б.М. Порівняльна фонетика та морфологія готської мови. Львів: ЛДУ, 1960.
6. Левицький В.В. Основи германістики. Вінниця: Нова школа, 2006.
7. Левицький Ю.М. Мови світу. Львів: Місіонер, 1998.
8. Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення. Київ: Наук. думка, 1996.
9. Сравнительная грамматика германских языков. Москва: Наука, 1962-1966. Т. 1-4.
10. Українська мова. Енциклопедія. Київ: Наук. думка, 2004.

Викладач: Дрогомирецький Петро Петрович